

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četr leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hāt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Naše ljudske šole.

(Govoril Fr. Robič v drž. zboru dne 2. julija.)

II. Naj se pomnoži število učiteljev, zato je treba več državnih štipendij in po večjih vsotah. (Tako je! na desnici.) Jaz pritrdim po polnem temu, da se dajo take podpore le vrednim učencem ter da se odpravijo, če je tudi pomanjkanje učiteljev, vsi nepripravni mladiči, vse osebe slabega značaja z vso ostrostjo iz učiteljišč. Izlasti v početku, ko je stopila nova šolska postava v življenje, vsipalo se je veliko število ljudi od vseh strani na učiteljišča, ne toliko iz poklica, kolikor zato, ker niso mogli drugje najti kruha. V tem si dovolim še opomeniti na to, da dajo pripravnice po navadi, vsaj po npravno verski strani, za učiteljišča boljše učence, kakor pa srednje šole (Resnica! na desni) in to opominja, naj se razširijo s časom take pripravnice.

Gledé na učiteljišča pa bi jaz še spomenil, da se govori v novem času, kakor smo slišali to v teh dnevih vedno in vedno, v enomer o prevelicah terjatvah in se zahoteva, naj se skrči pouk na glasoviru in v orgljanji, v kmetijstvu, odpravi pouk za gluhoneme in slepe. Za tako krčenje pouka, oziroma za tako odpravljenje učnih predmetov bi se jaz, vsaj v teh predmetih, ne izrekel. (Dobro! dobro! na desni.) Kdor terja izlasti to, naj se skrči pouk na glasoviru in v orgljanji, ta ne pozna razmer na kmetih, ta misli pač samo na mestne šole. (Dobro, dobro! na desni.) Ti učni predmeti niso važni samo za življenje, marveč v njih leži tudi izobraževalna sila, kajti učitelj, ki se mudi v prostih urah svojih v šolskem vrtu ali pri glasoviru ali orgljah, tak ne zaide iz lehka s prave poti. (Resnica! na desni.) Ako je dobro izučen na glasoviru ali orgljah, more delati pri poučevanju v petji, kot vodja cerkvenih pevcev, kot organist na to, da se izobražuje v ljudstvu veselje in ukus do umetnosti. Se ve, da se morajo za učitelje v godbi jemati le dobri učitelji,

taki, ki so večji v svoji stroki in tam, kjer so taki, naj bi se ne odstranjevali, kakor se je na neki šoli zgodilo, brez pravih vzrokov. Da se skrči pouk gledé na gluhoneme ali slepe, to je pa more biti mogoče. Vendar pa so šole neke vrste, na katerih se v resnici preveč térja in take so meščanske šole za dekleta. Število učnih ur je na njih praviloma v tednu po 30. Ako se odračuni nedelja in pa dve prosti popoldne, dobimo na njih za vsak dan po 6 učnih ur, dopoldne 4, popoldne pa 2. To je pri dekletih za njih nežno truplo brez vprašanja preveliko in ovira močno rast in razvoj njih trupla. (Resnica! na desni.) Doma se navadno učidekle za-se, na glasoviru, v kakem drugem jeziku. Dolgo sedenje, sedenje pri branji, pisanji, risanju, glasoviru in ročnih delih napravi neredko, da se otroku skrivi hrbtišče in značajno, kakor pravi profesor Billroth, je to, da se nahaja ta bolezen le pri omikanih narodih. Da pa je resnično, kakor se pravi, naj ne stavimo deklet pod isto mero, kakor dečke, dokazuje nam tisti profesor Billroth, ko naznanja, da se 75 odstotkov pri raznem skrivljenji hrbtišča dobi pri ženskem spolu.

Moja gospôda, jaz pridem sedaj na to, kar je namen ljudske šole. Ljudske šole namen je prvič otroke npravno-versko izgojiti, drugič njih dušno delovanje razviti, tretjič jih z znanjem in ročnostjo, katere jim je za življenje potreba, preskrbeti ter jim dati podlago zato, da postanejo kedaj vrli udje človeške družbe. In šolska pa učna uredba še pristavlja nadaljevaje in razjasnjevaje: vsa vzgoja mladine meri na to, da dobi ona odkriti, blagi značaj. Naj se to omogoči, mora učitelj delati neprestano na to, da se mladina v resnici npravno vede, ter dobiva čut in srce za dolžnost in čast, za celoto, za človekoljubje, za domovino. Kdo more reči kaj zoper to, če se stavi taka naloga šoli? Kdo hoče sploh tajiti napredovanje ljudske šole v zadnjih desetletjih? Ali to napredovanje suče se skorej samo okoli znanja in ročnosti. Ljud-

ška šola velja po gostem samo za učilišče, ne gleda pa se na to, da je ona tudi izobrazovališče. Ona pa naj ne bode samo le učilišče, ona bodi tudi izobrazovališče! Ona se naj pokaže bolj na to stran, da izobrazuje srce in značaj otroka, da vzgaja duše dece!

Moja gospôda, v času, ko se množijo nevarnosti za državo in družbo, ko ginéva vera in pravica, čut za pravico in veljavo v enem delu družbe, raste tudi naloga ljudski šoli, kajti poželjivost se množi, vera peša, bogastvo se kopiči v rokah malo ljudi, ljudstvo pa obubožuje, dobri rokodelci izmanjkujejo, ljudje sillijo v mesta, kmečko ljudstvo pa se zmanjšuje: to je pač krivo, da se kruši družbinsko življenje v nekaterih vrstah prebivalstva. (Resnica! na desni.) In to, da se kruši družbinsko življenje, krivo je tudi temu, da se podivjuje — jaz rečem premišljeno — neki del naše mladine. Ali kolikor manj stori družbina za otroka, toliko več naj stori za nje šola! Ne smemo pa si pač prikrivati, da sama ljudska šola nima toliko moči, naj vzboljša družbinske razmere. To se doseže samo tačas, ako gredó cerkev, šola in dom skupaj pri vzgojevanji mladine. (Resnično! na desni.) Države pa je vse spraviti s poti, kar brani ali ovira tako skupno delovanje. (Dobro! na desni.) Lepo so me razveselile zato besede, ki jih je izgovoril posebni poročevalec, grof Pininski gledé na to, da se naj oživlja pravno-verski duh otrok pri vzgoji in na to, da se naj gleda na želje katoliške cerkve, kakor tudi blage besede Njega ekscelencije gospoda naučnega minister o pomenu šolske molitve. (Dobro, dobro! na desni.)

Slov. in nemški Štajarci.

(Govoril dr. J. Serbec.)

(Konec.)

Gospôda moja! Včeraj ste slišali našega prevzvišenega knezoškofa, ki je v ognjevitih besedah naglašal krščansko ljubezen, pa tudi neomahljivo zvestobo do cararja, in naš škof je najbolj spoštovan. mož n. vsem Dolenjem Štajarskem. Njegove besede čitale se bodo po vsem Dolenjem Štajarskem in bodo do poslednje koče vsacega Slovenca navduševale in navdihovale s hvaležnostjo do našega prevzvišenega zastopnika. Naše ljudstvo se drži od prvega do zadnjega domovine in pravice, mi prosimo slednjega, da bolj natanko pazi na govore, ki se govore po slovenskih shodih, spise, ki se razširjajo in čitajo med našim ljudstvom in prepričal se bode, da so prešinjeni pristno krščanskega in vrlo avstrijskega duha.

Z zadoščenjem omenjam izjavo velečastitega prelata Karlona, da so slovenski poslanci s Spodnjega Štajarja vselej v štajarskem deželnem

zboru glasovali za predloge, ki so se tikali verske šole. To se nam zdi čisto naravno, kajti pri nas se versko vprašanje ne dá ločiti od narodnega vprašanja.

Sveto je čutilo vere, sveto je pa tudi čuvstvo ljubezni do starišev, rodovine in naroda, ni ga naroda, pri katerem bi ne bilo ukoreninjeno čuvstvo ljubezni do narodnosti. Na tisoče vzgledov ima domovina, da so se najboljše možje s samozatajevanjem žrtvovali za narod. To čuvstvo se ne sme žaliti. Pri nas Slovincih se dostikrat vidi zanimiva resnica, da kadar se kdo izneveri svojemu narodu, se izneveri h kratu tudi katoliški veri.

Človeško srce je že tako ustvarjeno, da se kako sveto čuvstvo samo iz njega izruvat ne dá. Če komu izruješ čuvstvo ljubezni do naroda, izruješ mu h kratu vse druge plemenite čute. Odpadnik je vedno brez vere. Ko začne zaničevati svoj lastni narod, zaničuje in zasramuje gotovo tudi krščansko vero, duhovščino in vse, kar je sveto plemenitim ljudém.

Zadnja postaja je pri nas in gotovo tudi povsod identična s korupcijo in nevero. Vprašajte naše duhovnike in nobenega ne bote našli, kateri bi se ne bil že preveril o resničnosti te trditve. Iz tega je pa tudi jasno, zakaj naša duhovščina poleg vere se poteguje tudi za narodnost in materinščino, in zakaj se mora vsak posvetni Slovenec potegovati za ohranjenje krščansko-katoliške vere med našim narodom, če hoče, da narod pravno in gmotno ne propade. Če bi se posrečilo, da bi ponemčili Slovence v novodôbnem zmislu, gotovo bi to ljudstvo ne bilo več krščansko-katoliško in pravno ljudstvo.

Nemški katoliki bote to prikazen težko razumeli, pa je resnična. Zato je pa moja želja, da bi konservativni nemški moji tovariši v deželnem zboru videč nas, kako se borimo z liberalnimi sovražniki za gojenje naše narodnosti v šoli in v uradu, vedno imeli pred očmi, da se mi v boju za ohranjenje svoje narodnosti borimo tudi za ohranjenje katoliške vere. Nič bolj ne želimo, da bi nemško-konservativni poslanci vedno bolj proučevali naše življenje in težnje, kajti preverili bi se, da lahko brez nevarnosti za nemštvo pospešujejo naše narodne težnje, in nam gotovo brez zavisti privoščijo naš narodni razvoj. Sklepam z željo, da bi mi Slovenci imeli še večkrat priliko skupno posvetovati se in delovati z vami v blagor nas vseh in v blagor Avstrije. (Dobro! Dobro!)

Tako dr. Serbec in „Slovenec“ pristavlja: Res izvrsten govor, pristaviti moramo, govoren vsakemu pravemu Slovencu prav iz srca. Toda ne le na Slovence, tudi na Nemce je govor napravil ugoden vtis; predsednik odseka za politiko namreč, vitez Hartmann, je rekel: Ne morem, kakor da izrazim, kako lep in krepak da je bil ta govor in kako plemenito je čutilo,

da se človek čuti katoličana med bratskimi narodnostmi, kjer vlada dejanska pravičnost.

Gospodarske stvari.

Škoda po toči.

Na večih krajih smo letos že imeli točo in škode je veliko naredila. Za letos je po vinogradih, katere je hudo zadela, sama obrala pa tudi v sadunosnikih ne bode se v jeseni treba dolgo muditi, kjer so imeli točo. Kar je pa še najhuje, je to, da je pokazila že za prihodnje leto les in ne bodi ondi ne veliko branja ne sadja.

Nekaj pa se da tudi v tej nesreči še pomagati, to pa, ako se ravna z lesom, kakor njegovi naravi ugaja. Brž potem, ko je toča pobila po vinogradih ali sadunosnikih, naj se pusti les, kakor je; naj se ne reže, ampak počaka se naj, da les na novo požene. Kedar se je to zgodilo, naj se pogleda, koliko poganjkov in kje se jih je nastavilo. Tedaj pa se odrežejo vsi taki, ki ne stojé na pravem kraju in vse rozge, ki jih ni treba za drugo leto.

Da se rozge lepo razvijajo, zato je treba gotovih snovi, ki jih vleče trs iz zemlje. Ker pa je bilo teh snovi že za prve, po toči oškodovane rozge več treba, zato jih sedaj za nove rozge trta ne more več v toliki meri dobiti iz zemlje ter jih tedaj ni v novih rozgah, ali pa jih pride vsaj premalo vanje. Iz tega pa prihaja to, da se les, če je preveč rozg, ne razvije do cela in tudi ne dozori, kakor mu je treba. Potem pa še se ne nastavi toliko cvetnih popkov, nekaj, kar se izgodéva že letos za cvetenje, ki bode v prihodnjem letu. Zato tedaj ne sme se pustiti veliko rozg na trsu, po toči oškodovanem.

Na sadnem drevju se iz početka tudi naj nič ne reže, če ni vihar česa polomil. Skorija na deblu in na vejah, če je oškodovana, pa se naj namaže z zmesjo iz ilovice in kravjeku, na debelo in brž, ko je mogoče. Sicer bi se nežne celice, iz katerih se dela skorija, v solnci posušile in skorija bi se se pokvarila. Da maža ne odpade, naj se pokrije s kako cunjjo.

Sejmovi. Dne 24. julija v Gradci. Dne 25. julija v Kozjem, v Lipnici, v Črmožišah, v Slov. Bistrici in v Gornjem gradu. Dne 27. julija v Framu, v Ormoži, v Šmartinu pri Vurberku in na Teharji. Dne 29. julija v Imenem (za svinje.) Dne 30. julija v Kostivnici. Dne 31. julija v Konjicah, v Dolu in v Marenbergu.

Dopisi.

Od Hudine. (Zborovanje) „Biti slovenske krvi bodi Slovencu ponos“ spoznavajo zmirom bolj ob Hudini stanujoči kmeti. To je

pokazala druga nedelja t. m. dne 12. julija „Podružnica sv. Cirila in Metoda Škofljevaška“ sklicala je, kakor je naznanil „Slov. Gosp.“ svoj letni, tako rekoč prvi pravi svoj shod. Kljub slabemu vremenu se je kar trlo ljudstvo pri Varožniku na Ljubečni. Počastili so naš shod tudi vrli, Celjski domoljubi, dva naša slanca, „Celjski Sokol“. Tudi Vitanje in Teharje je bilo zastopano. In Vojničanov je bilo toliko, da si se nehoté moral vprašati, kje še nemčurji, ker Nemcev tako ne šteje vojniški trg — nobenega med svoje. Vlč. g. kanoničar dr. Gregorec je v slavnostnem govoru opozarjal na vse, kar sta za naše očete, naše prednike storila sv. brata Ciril in Metod. Razložil je pomen in namen cele družbe. Spomnil je patuč vse na znano bratovščino, naj tudi verniki go-reče molijo, da bo enkrat, kar želi vsak katoličan in posebno še Slovan, le „eden hlev in eden pastir“. Na to še je govoril g. Drag. Hribar iz Celja o posebnem namenu družbe, naj kar se je volil odbor ves enoglasno. Pristopili je pa udov polovico več od lani in se še zmirom oglašajo. Naj ne misli „deutsche Wacht“, d stoji na Rajni nemški, ampak slovenski Vogljan, in si kupi, ker jo oči bolijo gledati kresovne naočale, kateri jo obvarujejo očesne bolezni. S rotka je menda vže tako na pol oslepela, da ne vidi, kakšne reči počenja „nemškurji“ kakor je nedavno imenoval te spake, in če nemčurje imenovane, neki kmet. Zato pa Slovenci kadar nas kliče dolžnost potegniti se za svoj rod, stojmo skupaj, kakor eden mož — in zmaga je naša. Škofljevaščanom pa vsa čast, da so zavili vrat nemčurškemu zmaju in z bistrim čelom stopili na dan ko stražniki slovenski reči ob Hudini!

Od Savinje. (Letinja, kresovi, mladeniči, občina.) Letinja je hvala Bogu pri nas povsem prav dobra, le vinske gorice Gotoveljske in pa večino Šenpeterske občine je dne 5. julija toča do-dobra pobila, Bog nas varuj hudega tako zelo dobri letinji! Kar se tiče narodnega vzbujenja v naši dolini, ono napreduje, kar je hvale v redno, na predvečer naših slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda videlo se je tudi pri nas precej kresov, a pri resnici smem reči, najveličastnejši bil je naš gričku pri Gotovljah, katerega so gotovo z dobro stvar vneti Gotoveljski fantje zažgal. Hvalo moram tu izreči o napredku Gotoveljskih fantov, od katerih naj bi si za izgled vzeli vsi mladeniči Savinjske doline in smem reči, čestit slovenskega Štajarja. Če povprašam, od kod so neki bili ti fanti na tem ali onem zborovanju tega in tega društva? Odgovor: iz Gotovelj! Če prizvedujem dalje, od kod so ti fanti, ki so tako pravilno lepe narodne pesmi popevali? Odgovor, iz Gotovelj! In kje so si ravno fanti ustanovili čez vse koristno kmetijsko društvo

V Gotovljah, z eno besedo, v vsaki reči se vidi vzbujanje. Dobro. Zdaj pojdiva malo dalje in oglejva si tudi nekoliko Gotoveljski občinski zastop ali žal, kaj najdeva tu? Na enkrat iz lepe tihe slovenske vasi, kakor bi prišla tje kam v sredo Nemčije, celo nemške pečate, popolnoma nemško uradovanje in še več takšnega, in kdo je temu kriv? Nezavedni župan a upamo tudi tu na gotovo spremembo, če ne, drugokrat več o tem. Tudi nemčurska trdnjava, kakor jo imenuje Celjska tetka v Št. Petru začela je razpadati, želimo ji srečen konec, kar Bog daj! Imel bi še dokaj zanimivega povedati iz naše dolinice a naj zadostuje za danes drugokrat več!

D. A. S.

Iz Vitanja. (Napredek.) „Svaka sila do vremena“, pravi neka hrvaška prislovica. Resnice tega prigovora so se pač tudi uverili naši tržani, ki so se že od nekdanj odlikovali s svojo zagrizenostjo in nestrpnostjo proti vsemu, kar spominja na slovensko. Leta in leta so se trudili, da bi zavirali vsak razvoj narodne zavednosti v naši prostrani župniji, ter si ohranili upliv na okolico. Dosegli so res, da so dali trgu nekak nemški pečat, pa ne na svojo čast. Večina tržanov namreč govori tako zverženo in spakedrano nemščino, da vsacega pravega Nemca groza pretresa, če sliši ta barbarski jezik. Vsaki stavek pač kaže, slovenščina bi jim tekla bolj gladko, pa le-ta jim je premalo „nobel“. Nevede teptajo te uboge, zapeljane reve svoj materni jezik, s tem pa svojo lastno čast. Da bi jih kmalu srečala pamet! V okolici pa se je pričelo, hvala Bogu, daniti v zadnjih letih. Neutrudljivemu in vstrajnemu delovanju našega priljubljenega gosp. župnika, Josipa Žičkarja se izključljivo moramo zahvaliti, da se je pričelo naše krepko in vrlo ljudstvo zavedati in odpovedalo nadaljše robstvo trškim gospodom, ki nimajo srca za nas, dasiravno so se omastili s slovenskim, od našega kmeta trdo prisluženim denarjem. Ustanovila se je posojilnica, važna narodna trdnjavica, ki našim tržanom v oči peče, da je boj, ker krepko in vspešno deluje kljubu vseni rovanju od njih strani. Naš okoličan je spoznal, kje najde pravega in odkritosrčnega prijatelja, ter ve tudi ceniti njega napore in verno ga podpira v vsacem podjetji v slavo božjo ali v povzdigo veljave slovenskega jezika.

Iz Šmarija pri Jelšah. (Tatvina, tiskovine.) V noči od 27. na 28. junija zginila je pri naši okrajni sodniji v večji pisarni neka večja svota denarja. Tata še dosedaj nimajo v pesti. Nemarni lopov je tak, ki se kaj takega predrzne, gotovo pa bi bil bolje naredil, ko bi bil nemške tiskovine pobral, katerih noče nikdar zmanjkati. More biti, da se bi potem sodnijska gospoda spomnila, da je ta sodnija na slovenskih tleh in si bi petem naročila po-

trebnih slovenskih tiskovin. Skrajni čas bi bil. Tukaj imamo tudi nekega gospoda, ki kriči nad ljudstvom, ako ima z njim opraviti, kakor da bi imel celi zverinjak divjih živali izučiti. No, kaj bolj olikanega bi si bili pa že Šmarijčani zaslužili. Tako omiko ima lahko vsak dninar, brez vseh posebnih šol. Ubogo ljudstvo! Absolutizma menda ne bomo čakali? Mogoče, da v kratkem naznanim kakih izgledov, ako bo treba.

Iz Trbovelj. (Popravek.) Oziraje na § 19 tisk. postave prosim, da sprejmite v prihodnjo številko Vašega lista popravek mene zadevajočega dopisa, ki se nahaja v številki od 25. junija t. l. — Nij res, da nisem hotel podpisati nekega spričevala, podpisanega od gosp. župnika iz Trbovelj, ker je bilo slovensko in ker nimam slovenskega pečata. Da nisem podpisal, vzrok bil je temu ta, da sem izpeljave v spričevalu kot neveljavne, „vbogega dijaka“ pa ravno teh izpeljav neyrednega izpoznal.*) (Podpis nerazvozljiv,) župan.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Državni zbor je svoje poletno posvetovanje dokončal in v četrtek je bila zadnja seja v hiši poslancev, v ponedeljek potem pa v gosposki hiši. Kakor se misli, skliče se državni zbor meseca oktobra na novo, dotlej pa imajo gg. poslanci počitnice, in človek jim jih iz srca privošči. Predno so razšli z Dunaja, imeli so vsi klubi še male veselice „za slovo“ in če jih sodimo po govorih, ki so se slišali na njih, tedaj so vsi polni upanja, da bode v jeseni še bolje, more biti da že tudi večina v državnem zboru gotova. — Deželna razstava v Pragi je neki prav imenitna in so si jo ogledali poleg drugih tudi naši slov. državni poslanci, vzprejeli so jih Čehi prav lepo. — Z novim poslopjem za c. kr. vseučilišče v Gradcu še to leto ne bode nič, ker še niso vse priprave v redu. — Predsednik višje deželne sodnije za Štajarsko, Kranjsko in Koroško, dr. vitez Waser je šel na počitnice in pravi se, da se ne vrne več v svojo službo. Z njim zgubijo nemški liberalci močno podporo, posebej pa še judje. — V Škocijanah na Koroškem so imeli v nedeljo shod podružnice sv. Cirila in Metoda in je bilo navdušenje navzočih kmetov veliko. Naj ostane le tudi vztrajno! — Katol. tiskovno društvo za Kranjsko hoče si lastno hišo postaviti v Ljubljani in je veselo, kako slov. gospoda, izlasti duhovščina pošilja denar za-njo.

*) Da izpolnimo g. županu željo, objavimo v tem njegov, kakor se vidi, nerodni popravek, a če ga dotični, katere g. župan v njem tako razžaljivo sodi, pokličejo na tožnjo klop, mi mu tega nismo krivi. Ob enem pa postavimo, da čast. župnijski urad v Trbovljah ne stoji v nobeni zvezi z našim dopisom in razumni bralci lahko vedo, da je bilo vse resnica v njem. Ured.

— Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda obhaja se dnes v Kamniku in upamo, da je v deležba obilna, prav, kakor zasluži ta imenitna družba. — V Gorici bode velika razstava primorskih vin; priprave za-njo so velike, pomena pa menimo, da taka razstava nima veliko. — Mestni zastop v Trstu se meša v zadnjem času rad v cerkvene zadeve in tirja, da se tudi v cerkvi v slov. Barkovljah ne sme pridigovati samo slovenski, ampak tudi laški. Zoper to pa ugovarja domače ljudstvo. — V Pulji ob Jadranskem morji so obhajali v nedelje 25letnico zmage c. kr. mornarice zoper laško pri Visu. — Ako nas vse ne moti, pridejo bolji časi za Hrvate, kajti že se jim odpirajo oči ter se utegne hrvaško ljudstvo že vendar enkrat otresti tacihs poslancev, ki slepo služijo madjarsko vlado. Na Reki je bilo tovnej že nekako znamenje za to, da si ljudstvo ne daje hoditi po glavi, posebno ne, če so noge madjarske. — Ogerska vlada misli na posebno postavo o volitvah. Pri Ogrih je namreč tepež čisto v navadi pri volitvah in redko zmaga resnična večina volilcev. To pa naj posledj nova postava odpravi! Take postave je želeti in žal, da je je treba.

Vunanje države. V novem času so jeli liberalni listi raznašati laži posebne vrste po svetu — o poneverjenji, ki se godi neki v denarjih pri sv. očetu Leonu XIII. To storijo pa liberalci snmo za tega voljo, da bi katoliški kristijani ne dajali več milodarov za sv. očeta. Se ve, da so take goljufije le v glavah liberalcev. — Sodnija je obsodila v Rimu tiste delalce, ki so dne 1. maja v mestu razsajali, sedaj na več let v ječo, v celem jih je 44, samo 7 je spoznanih za nekrive. — Francoski vladi se ne godi dobro, ker jo silijo nekateri poslanci v boj zoper Nemce, ali ona si tega še ne upa, pa tudi povedati tega, da si ne upa, ne mara, kaj torej hoče? Za nekaj časa ima sedaj mir pred poslanci, ker so tudi ondi pretrgali posvetovanje v državnem zboru. — Pravi se, da pojde še to poletje angleška kraljica na Nemško, v Berlin. To je sedaj še pač samo pravljica, pa tudi tačas, če kraljica v resnici gre v Berlin ne pomeni to veliko, ker kraljica angleška ne sega v politiko svoje vlade. — Nemški cesar hoče prenarediti srednje šole, toda njegova vlada ni za to, vsaj ne zato, da se prenaredijo šole tako, kakor cesar hoče. — Rusija je mogočna država, toda sedaj stoji še sama ter nima zaveznika; zato pa tudi ni nobene nevarnosti, da začne ona vojsko. — Kakor smo že v zadnjem listu povedali, je zdaj trgovinske vojske med Rumunijo, našo sosedo, in našo državavo konec. Sedaj se je nova pogodba med njima razglasila. — Zmirom bolj se sliši, da se Bolgarija izkliče za neodvisno; doslej še je nekako pod oblastjo tur-

sko in ji plačuje davščino. — Da je na Turškem veliko nesnage, to je znano in ravno to je krivo, da se širi kolera po nekaterih krajih sila naglo, hvala Bogu, da še ne v Evropi. — Iz Afrike se poroča, da je sila huda vročina in da se vsled tega kolera širi. — V južni Ameriki je na večih krajih ustaja, izlasti pa v Chili. Tu so imeli ustajniki že bitke z vojsko republikanske vlade. Iz početka se jim je godilo dobro, dne 13. julija so jih pa vladini vojaki do dobrega naklestili.

Za poduk in kratek čas.

Kobilice selivke na Slovenskem.

Napisal J. Sattler.

Stara je že navada, da ljudje radi tarnajo o slabih časih, davnih pa prehvaliti ne morejo. Res je sicer, da predniki naši niso poznali vinogradske ušice; strupena rosa nekdanj ni ukončevala vinske trte; o lubadarjih, uničujočih naše smerečeje in borovje, nihče ni slišal; stari ne vedo toliko o grozni toči; nemškutarske golazni tudi ni še bilo; vendar pa nam povestnica pripoveduje o drugih stražnih nezgodah, ki so zadevali domovino našo.

Slovenske dežele niso samo divji Turki napadali malo, da ne s kozi tristo let, nego prihajali so k nam še hujsji neprijatelji. To so bile kobilice. Morebiti bode kdo neverno majal z glavo, češ, ni mogoče, da bi te majhne žuželke bile tolika nesreča; saj jih je sv. Ivan Krstitelj celo jedel, kakor nam poroča sv. pismo A vendar so bile nekdanj grozna nadloga našim krajem in so še daudanes nekaterim deželam, zlasti južnim

Nedavno smo čitali po časnikih, da je v severni Afriki: v Maroku, Tunisu in Alžiru, letos sila mnogo kobilic. Brezuspšno se trudijo, da bi jih zatrli. Francoska zbornica je dovolila poldrugi milijon frankov (po našem denarju kakih 800.000 fl.) za uničevanje kobilic v Alžiru, ki je last Francije.

Iz Maroka došli popotniki so pravili, da so celih 32 dni potovali sredi teh kobilic. Vsa dežela je popolnoma opustošena. Pred kakimi sto leti zadela jo je ista nesreča.

Čitali smo celo, kar je pa precej neverojetno, da so kobilice napale in umorile nekega francoskega popotnika. Branil se je sicer obupno, o čemer je pričalo na tisoče pohojenih kobilic; toda ni se rešiti mogel; gosti kobilčni roj ga je zadušil. Težko so spoznali mrtvo truplo, ki je bilo že vse objedeno.

Tudi iz Rima se poroča, da so se v tamošnji okolici prikazale velike trope kobilic; istotako na Sardinskem otoku.

Silno vznemirjajočo novico smo pa čitali ravno te dni, da je na Ogrskem, za Donavo, v Torotalški županiji, neizmerno veliko kobilic.

Ministerski tajnik Kazy dela s 700 delavci, da bi jih ugonobil. Tudi po drugih krajih so se prikazale.

Slava Bogu, k nam že dolgo požrešnih teh gostov ni bilo; nihče se jih ne spominja več. Toda v preteklih stoletjih so mnogokrat obiskovali domovino našo. Podati hočem tukaj dragim čitateljem majhno sliko o teh nezagodah, iz katerih bodo razvideli, da so bili stari časi mnogo hujši od današnjih. Naj bodo torej te vrstice v tolažbo našim kmetovalcem, ki se letos plaho ozirajo po svojem polju in malo obetajočih vinogradih.

Letopisci nam pripovedujejo, da so kobilice prirojile kakih desetkrat na Štajarsko, in to leta 1457, 1473, 1474, 1477, 1478, 1480, 1484, 1542, 1543. in zadnjič 1782. Vselej je bila slovenska naša domovina bolj ali manj prizadeta, ker so navadno priletele iz Ogrskega za Muro in Dravo, ali so se pa že pri nas izvalile iz jajec, položenih prejšnje leto. Gotovo so pa naši kraji hudo trpeli leta 1477, 1478 in 1484.

O tem nam poroča koroški letopisec Unrest tako le: „Leta 1477 dan pred Veliko Gospojnicco, so kobilice priletele iz Ogrskega skozi Štajarsko za Muro in Dravo v Labodsko dolino (na Koroškem); požrle so proso, ajdo in otavo. Ponekod so ostale do zime; še le mraz jih je uničil. Na mnogih krajih so ozimino pojele do korenine. Letele so tako gosto, kakor dim, in kjer so se spustile na zemljo, ukončale so vse zelenje.“

(Dalje prih.)

Smešnica 30. „Sosea“, šepne kmetica na uho svoji tovarišici, „sosea, jaz bi ti nekaj povedala, če ne bodeš potlej dalje pravila“. „Aj“, odvrne ji ona, „molčala bodem, se ve, da bom molčala tako, kakor ti“.

Razne stvari.

(Vabilo.) „Katoliško tiskovno društvo“ v Mariboru ima v torek dne 28. julija ob 10. uri dopoldne občni zbor v prostorih slov. čitalnice. Na dnevnem redu je 1. poročilo o tiskarni sv. Cirila; 2. poročilo o tiskovinah, katere kat. tisk. društvo izdaje; 3. volitev odbora in 4. posamni nasveti. Pristop imajo samo udje in če jih ne pride dovoljno število (20), snide se potem 11. občni zbor v istim dnevnim redom in v istih prostorih ob 11. uri dopoldne in se pri tem sklepa ne gledé na število navzočih udov.

Odbor „katol. tisk. društva“.

(Naznanilo.) Na povabilo cesarjevič Rudolfovega sadjarskega društva za Spodnji Štajer pride potovalni učitelj g. Belé iz Maribora 24. julija v Sv. Jurij, ter bode tam in po okolici skoz 10 dni dejansko poučeval o raznih delih in opravilih, posebno o onih, katere jo

ravno v tem času opravljati v drevesnici, sadonosniku itd. Dne 26. t. j. v nedeljo popoldne pa bode v Št. Jurji na juž. žel. v šoli podučljivo govoril o sadjarstvu. Dne 2. avgusta pa pojde g. potovalni učitelj na Planino.

(Imenovanje.) Gospod A. pl. Wurmser, tajnik pri c. kr. okrožni sodnji v Celji, postal je svetovalec pri isti sodnji; g. A. Morocutti, pristav pri c. kr. okr. sodnji v Celji, pa je dobil mesto c. kr. okr. sodnika v Št. Lenartu v slov. goricah.

(Učiteljsko društvo) Ljutomerskega glavarstva je v svoji glavni seji dne 16. julija pri Kapeli izreklo javno zahvalo g. Fr. Robiču, c. kr. profesorju na učiteljski v Mariboru in državnemu poslancu, za to, ker je zagovarjal na javnem mestu v državnem zboru lojalnost slovenskih narodnih učiteljev zoper neki ukaz, ki je bil namenjen proti slovenskemu učiteljstvu, ter je sumničil lojalnost taistega.

(Zahvala.) Iskreno zahvalo izreka odbor katol. političnega društva na Ptujih volilcem veleposestnikom Ptujskega okraja, ki so dne 16. julija t. l. volitve se udeležili in glasovali za katoliške slovenske kandidate.

(Povabilo) h koncertu, katerega priredi Ormoška čitalnica, dne 2. avgusta t. l. v vrtu gostilnice g. Kapusa ter ima sledeči vspev: 1. J. Hladnik „Za dom“, moški zbor. 2. P. H. Sattner „Detetu“, mešan zbor. 3. A. Foerster „Svèt“, moški zbor. 4. Jenko „Nek dušman vidi“, mešan zbor. 5. Koželsky „Ločitev“, čveterospev. 6. Vanda „Oj planine“, ženski zbor. 7. P. H. Sattner „Za gore solnce mi zahaja“, moški zbor z baritonovim solom. 8. Vanda „Tiha luna“, mešan zbor. 9. Vilhar „Ljeti pjesmo“, ženski zbor. Po koncertu prosta zabava. Med koncertom svira svetinjska godba. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 30 kr. Pristop imajo samo udje, povabljeni in po udih vpeljani gostje. K obilnej vdeležbi povablja vljudno Odbor.

(Premeščanje.) Gospod K. Wenger, c. kr. sodnik v Št. Lenartu gre na enako mesto v Gornji Grad, istotako g. dr. Anton Fohn iz Slov. Gradca v Maribor na desnem bregu Drave in g. Al. Rotschedel iz Gornjega Grada v Slov. Gradec.

(Osmi službeni razred.) Minister za uk in bogočastje je povzdignil v 8. službeni razred gg. profesorje: Franca Hubad na prvi drž. gimnaziji v Gradci, Ivana Krušič, dr. A. Vrečko, Alb. Fietz in Pavla Ploner na drž. gimnaziji v Celji, dr. Jož. Pajek in L. Mayer na drž. gimnaziji v Mariboru, J. Jonasch in Fr. Brelih na drž. realki v Mariboru.

(Na Dobrni) so topličarji priredili večerno zabavo s petjem in igranjem v prid vbožnim učencem, da bodo po zimi dobivali toplo hrano ob poldne.

(Duhovne vaje) za častito duhovščino naše škofije vrše se v dnevih 24.—28. avgusta v cerkvi sv. Alojzija v Mariboru.

(Opominj.) Na občnem zboru „kat. tisk. društva“ pridejo jako imenitne stvari v posvetovanje, zato je želeti, da se ga čč. udje društva, ki je za Slov. Štajar toliko važno, vdeležijo v prav obilnem številu.

(Železnica.) Ako se izpelja nova železnica, ne iz Poličan, ampak iz Št. Jurija skozi Slatino v Rogatec, pridra okr. zastop v Celji za njo 10.000 glđ.

(Razstava.) V Veroni bode v dnevih 17. in 18. avgusta razstava — otrok, deklic in dečkov, starih od 3. do 5. leta. Dečki naj imajo rdeče, deklice pa modre nogovice, sicer pa oboji belo obleko. Za najlepše otroke dobijo matere darila v svetinjah ali v denarji, po 100, 50 in 25 lir. To je pač nova, laška nesramnost.

(Popravek.) Ona nesrečna mati, ki je v Trgovišči pri Vel. nedelji svojega sina zastrupila, ni Urša Šoštaric, ampak neka Ter. Visenjak. Kako da se je to ime zamenilo v nemških, uradnih listih, nam ni znano, mi smo stvar po onih listih povzeli.

(Zlata sv. maša.) Vlč. g. Janez Strah, župnik pri sv. Rupertu v slov. goricah, obhajajo v nedeljo, dne 2. avgusta svojo zlato sv. mašo. Na mnoga še leta!

(Strela) je udarila dne 16. julija v hišo Tom. Valpotiča, posestnika v Hardeku pri Ormoži, ter mu je ob enem tudi gospodarsko poslopje zgorelo.

(Utonil) je dne 18. julija v Dravi v Ptujci deček Mirko Ploj iz Št. Jurija na Ščavnic in dne 16. julija v Savi pri Zidanem mostu dečka Jože Kosekar in Emil Klanšek, v Celji pa Ig. Zapušek, cerkvenik pri oo. kapucinih.

(Iz Drave) so potegnili dne 22. julija v Selnici pri Mariboru truplo kacih 6 let starega dečka.

(Nesreča.) V Trnovcah je posestnik J. Kovačič padel dne 7. julija pod voz, na katerem je peljal drva iz hoste. Kolo mu je šlo čez vrat in je mož pri priči umrl.

(Zaprli) so v Celji krčmarja V. Franci in dva delalca, ker jih imajo na sumu, da so umorili J. Končana, slugo pri c. kr. okr. sodniji. Ta je namreč prve dni maja meseca izginil.

(Nevihhta.) V nedeljo dne 21. julija so imeli v Gorenji Savinjski dolini hudo nevihto, strela je na večih krajih okoli Mozirja udarila, užgala pa je samo kozolec J. Banka, posestnika v Lokah.

(Žensko truplo) so našli dne 9. julija na bregu Drave pri Vurberku. Bilo je v prosti kmečki obleki in že precej nagujilo.

(Novih krajcarjev) se je to leto izkovalo za 1 milj. goldinarjev, tedaj 100.000.000 krajcarjev.

(Službo) sta menjala gg. pristava c. kr. okr. sodnije Ivan Pirnat in Anton Brumen in pride prvi iz Loža v Slov. Bistrico, zadnji pa gre iz Slov. Bistrico v Lož.

Listič uredništva. G. F. Kr. v Št. J.: Sitna reč, če se pokvari ura, še situša, če se slabo popravi, toda brate, kaj moremo mi zato? — Č. g. Fr. J. v C.: V „C. pril.“ — G. P. R. v S.: Do torca, najdalje do srede.

Listič upravnštva. Bl. g. A. Šp. v B. Do 1. novembra t. l. — G. Dav. Gorič v Polzeli: Reklamacije so poštnine proste; štv. 28 zgubila se je brž ko ne na pošti.

Loterijne številke:

Graz 18. julija 1891	81, 66, 26, 71, 78
Dunaj „ „	76, 83, 3, 64, 43

Zavod šolskih sester v Mariboru.

Z novim šolskim letom, dne 15. septembra 1891, se prične v zavodu šolskih sester v Mariboru privatno izgojevališče za žensko mladino (I. in III. tečaj) in se sprejmejo v tisto tudi zunanja dekleta.

Več pové predstojništvo zavoda. 1-3

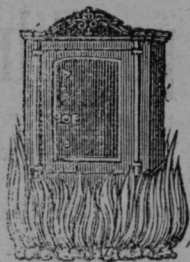
Za očesne bolnike

ordiniral bodem le še do ponedeljka dne 27. julija vsak dan od 9. zjutraj do 5. popoldne v gostilni „Erzherzog Johann“ v Mariboru (v sobi štev. 12 v prvem nadstropji.)

Specijalist za očesne bolezni
Dr. Otto Mayr.

Karl Pirch-ova

ključarska delavnica
Maribor, grajske ulice (Burggasse) št. 28

priporoča
proti vlamu in ognju
varne blagajnice,
kakor tudi svoje
škrinjice (kasete)
in proti vlamu zavarovane
ključavnice
na najboljši način izdelane,

isto tako **dverne zapore,** brezhrupne, posebno za vhodna vrata.

Vsprejemlje vsakovrstna ključarska dela, strelovođe, hišne telegrafe itd. itd. 15 20

Nizka cena. Vestno delo.

Hiša z gospodarskim poslopjem, 7 oralov zemlje; vinograd, njive in travnik, vse pri hiši; hiša ob cesti, streljaj od farne cerkve, dve uri od železniške postaje sv. Jurij ob juž. železnici je na prodaj. Natančneje pové iz prijaznosti g. učitelj Jarc v Št. Juriji ob juž. žel. 1-2

Viničar (Vincilir)

koji je v vsakem vinogradarskem poslu izurjen, oženjen in brez otrok, se sprejme.

Ponudbe se naj pošiljajo V. Lovrenčić-u v Zagrebu. 3-3

Lepo posestvo

na Polenškaku, 5 oralov, zidani hram za 1300 fl. Eno posestvo blizu 3 orale, leseni hram za 700 gld. odda Franc Sorko, trgovec pri sv. Tomažu nad Veliki nedeljo. Polovica svote ostane lahko na posestvu. 3 3

Tinktura za želodec, 2-25

katero iz kineške rabarbare, kerhlikov-čevega lubja in svežih pomerančnih olupkov prireja **G. PICCOLI, lekar „pri angelju“ v Ljubljani**, je mehko, toda ob enem uplívno, **delovanje prebavnih organov urejajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje.**

— Razpošilja jo izdelovatelj v zaboječkih po 12 in več steklenic. Zaboječek z 12 stekl. velja gld. 1-36, z 55 stekl. 5 klg. teže, velja gld. 5-26. Poštnino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razpodajajo **lekarne:** v Mariboru: **Bancalari in König;** v Ptujih: **Behrbalk;** v Celjih: **Kupferschmid;** v Gradci: **Eichler, Nedwed, Trnkoczy in Franzè.**

Zbirka Domačih zdravil,

kakor jih rabi

slovenski narod.

S poljudnim opisom

človeškega telesa.

Drugi natis.

Dobiti je v Celji pri založniku Dragotin Hribar-ju. Cena 40 kr., s pošto 45 kr. — Na prodaj je tudi v „Katališki bukvarni“, J. Giontini-ju in M. M. Gerber-ju v Ljubljani. 2-3

— Prekupci dobijo popust. —

Štajerska deželna

Rogaška slatina,

izvirek „Tempelj“ in „Styrija“

v posebno močnih steklenicah,

napoljenih v novič zgrajeni natakalni- ni, kamor se slatina naravnost izliva.

Te glavberjevosalne slatine, katera ni samo iz- borno sredstvo proti boleznim orga- nov, ampak tudi jako prijetna hladilna pijača, ~~ni~~ ni zamenjati ~~za~~ z drugimi kisljinami, katere se prodajajo pod imenom: „Rogaške“.

Dobiva se pri slatinskem oskrbništvu na Slatini pri Rogateci, kakor tudi v vseh prodajalnicah mineral- nih vód, v speerijskih prodajalnicah in droguerijah, ki so na dobrem glasu. 4-5

Hranilno in posojilno društvo na Ptujih

imelo je v I. polletji leta 1891 prometa	432.596 gld. 95 kr.
Pristopilo je novih zadrušnikov 273, odstopilo pa 137, tako da šteje 2663 udov, ki imajo v deležih	44.134 „ 4 „
Hranilnih ulog se je uložilo	115.474 „ 8 „
Izplačalo pa	87.596 „ 10 „
In jih je sedaj	394.882 „ 14 „
Novih posojil dalo se je 718 v znesku	95.452 „ — „
Vrnilo pa se na posojila	68.116 „ 19 „
Tako je sedaj posojil	433.460 „ 7 „
Pri drugih zavodih naložilo se je	24.328 „ 73 „
Vzdignilo pa	15.644 „ 61 „
In še ostane naloženega	23.032 „ 73 „